

Naročnina listu: --

Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrť leta . . . " 250
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila

se računajo po 12 via
 od 6 redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust. ---

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Przennysl v naših rokah.

Stryj tudi naš. — Avstrijsko-nemške čete na poti proti Lvovu. — Italijanski napadi povsod odbiti. — Italijani umorili kobariidskega dekana. — Italijanski letalci metali bombe na Polo in Tržič. — Važne avdijence voditeljev ogrske opozicije pri cesarju. — Napetost med Nemčijo in Severno Ameriko. — Severna Amerika stavi ultimatum Mehiki.

O avstrijskih Jugoslovanih.

Nemško-švicarski glas.

Vso nemški listi z vso odločnostjo dokazujejo, da so naše primorske dežele in Dalmacija slovanske. To vemo mi sicer sami že oddavna; toda prav je, da se približajo ti glasovi avstrijskih Nemcev in ovih v Nemčiji. Cel svet naj ve, da Italija hoče od Avstrije zemljo, kjer prebiva slovansko ljudstvo. Danes objavljamo glas Italijanov v Švici. Glavno glasilo Tešincev „Voce del Popolo“ v Luganu piše:

„... Kar se posebej tiče italijanskih aspiracij, je popolnoma razumljivo, kako je mogoče šteti v italijansko področje tudi Dalmacijo, zemljo, ki je zemljepisno vsa, narodopisno pa skoro vsa slovanska. Dalmacija leži onostran Kvarnera, v katerem je celo veliki italijanski pesnik Dante Alighieri videl skrajne meje Italije. Poleg tega je splošno znano, da je prebivalstvo goriške dežele dve tretjini, mesto Gorica samo po eno tretjino slovanska (v resnici precej več! Op. ur.), dočim tudi v Istri Slovenci tvorijo večino prebivalstva (tri petine). Od treh dežel takozvane Primorske ima le Trst resnično močno italijansko večino. Toda niti geografski niti etnografski momenta ne morejo opravičiti pretiranih zahtev Italije...“

To so glavni razlogi, ki nas vodijo pri presojevanju položaja in če nas radi tega nazivljejo „avstrijski Tešinci“, tedaj odgovarjamo, da smo poleg avstrijskih Tešincev tudi še Tešinci Švicarske in da to hočemo ostati.“

Jugoslovanski odbor Garibaldiju.

Začetkom sedanje svetovne vojske so se ustanovili v Švici, Parizu in Petrogradu takozvani „jugoslovanski odbori“, ki so z veliko agilnostjo širili informacije o avstrijskih in izvenavstrijskih Jugoslovanih. Vse te informacije so bile pisane v protiaustrijskem in srbofilnem smislu. Tem zanimivejša je sedaj njihova pisava, ko so nastopili tudi Italijani na vojnem pozorišču. Tudi ta „jugoslovanski odbor“ noče ničesar vedeti o Italijanih na avstrijskem Primorju. Tako se iz Montreauxa poroča: Jugoslovanski odbor v Parizu je odposlal od-

ločeno brzojavko Garibaldiju, ki ga opozarja, da je naš stop Italije naperjen proti Jugoslovanom in da ne trpe, da bi ovirali Italijani narodne ideale Jugoslovanih. Prebivalci Dalmacije so povečini Slovani, ki ne želijo, da bi prišli pod Italijo.

Jugoslovani načeljo menjati gospodarja.

„Magyar Hirlap“ poroča: „Poročali smo že, da je bil nekaj jugoslovanska deputacija v Ženevi ter je v uredništvu „Journal de Geneve“ protestirala proti italijanskim zahtevam. Deputacija je iz Ženeve odšla v Pariz in London, da tudi tam prične z agitacijo. Člani te deputacije so iz Trsta, Dalmacije, Istre, Koroške in Hrvaške, ter so izjavili, da so avstrijski jugoslovanski narodi zelo vznemirjeni zaradi obljub, ki jih je dala Italija ententi. V Trstu imajo Italijani zelo majhno večino, a okolica je popolnoma slovanska. V Dalmaciji so razun par tisoč Italijanov prebivalci sami Slovani. Slovenci in Hrvati tvorijo en narod, govore en jezik, a preteklost jim je skupna. Italija bi v novo zasednih krajih izzvala iredentizem, ker bi hotela uničiti narod od Trsta do Dalmacije, v katerih krajih bi popolnoma izumrla trgovina, ako bi jih priključili Italiji. Jugoslovani ne želijo, da po več stoletnih bojih menjajo gospodarja. Rajše ostanejo pod Avstrijo nego pod Italijo, ki je s svojega narodnega stališča močnejše združena, a nasprotno drugim narodnostim skrajno nestropljiva.“

Spokorjeni grešnik Supilo.

Znani hrvaški novinar Fran Supilo, ki je izdal reški „Novi List“, apelira v „Birževija Vedomosti“ na rusko javnost, naj ne dopusti, da bi se avstrijski Jugoslovani izročili Italiji, kajti to bi bila njihova narodna smrt. V habsburški monarhiji, tako izvaja, si more v krogu mnogoštevilnih majhnih narodov vsak izmed njih razmeroma lahko ohraniti svoj jezik in uveljaviti svoje narodne pravice, kajti tu gre za medsebojne koncesije. Toda v narodno enotni Italiji ob podivjanem italijanskem nacionalizmu bi bila usoda veje kake druge narodnosti politično hlapčevstvo in narodna smrt.“

Čudno, da g. Supilo tega prej ni vedel.

Občevanje s sv. Stolico.

Prostozidarstvo je hotelo vojsko Italije, da zadene Vatikan, katoliško Avstrijo in nazadnje tudi italijansko kraljevo rodbino. Vatikan in katoliška Avstrija že čutita srd italijanskega in francoskega framašonstva, ki se naslaja s krvjo tisočev in tisočev. Kraljeva rodbina bo posledice te vojske še čutila. Sedaj potrebujejo kralja še na bojnem polju, da njegova navzočnost navdušuje slabovoljne italijanske vojaške. Sicer pa framašoni že med seboj naslavljajo Viktor Emanuela „L'ultimo re“, zadnji kralj.

Proti Vatikanu Italija dosedaj še res ni nastopila z nobeno odredbo, toda neodvisnosti papeža in njegovega teritorija že dolgo ni več spoštovala. Avstrijski, bavarski in pruski poslaniki pri Vatikanu so morali odpotovati in se nastaniti v Luganu na Švicarskem, ker jih italijanska vlada ni varovala pred uličnimi napadi in izgredivi. Sedaj je naredila korak naprej.

Za veliko število cerkvenih zaklev obstojijo v Rimu kongregacije in dikasteriji, ki izdajajo odločbe na prošnje in vprašanja. Marsikatera teh zadev je diskretna, ker se nanaša na stvari, ki se povedo le spovedniku ali sicer duhovniku pod najstrožjo molčečnostjo. Toda italijanska vlada je prepovedala vsako dopisovanje v latinškem jeziku, odpravila vse uloge in iz Avstrije sploh ne pripusti nobenega pisma v Italijo, četudi gre preko Švice. In ker do Vatikana ni mogoče drugače nego skozi Italijo, za to je eo ipso ustavljeno vsako občevanje z Vatikanom. In potem so se še našli svoječasno ljudje, ki so se smatrali za pametne in se kljub temu smejali, kadar smo zahtevali popolno prostost za sv. Očeta.

LISTEK.

Denar za vojno.

Se ne pred dolgim časom je veljalo kot nerazrešljiv problem, zbirati zneske, ki niti od daleč ne dosegajo sedanjih vojnih izdatkov. Po nemško-francoski vojni leta 1870—71 je finančnik Bleichröder predlagal knezu Bismarcku, naj naloži Francoski pet milijard frankov vojne odškodnine. Ta predlog je knez Bismarck smatral izprva kot slabo šalo, kajti odškod naj vzame vsled vojne izčrpana Francija toliko denarja? Toda izkušeni finančnik je s svojim predlogom prodr. Francija je potem plačilo pet milijard omogočila le s tem, da je izprosila tri roke v treh letih, in res se je odplačilo zavleklo do leta 1874, čeprav je bilo v njenem interesu, da hitro plača, ker so Nemci toliko časa imeli francosko ozemlje zasedeno.

Bogata Francoska torej pred 40 leti ni bila v položaju, pet milijard frankov naenkrat plačati. Od takrat je postal svet veliko bogatejši. Veliko bogastvo so pa mnogi finančniki iskali le na Angleškem in na Francoskem, kateri deželi sta se s tem bahali, da moreta vojna posojila veliko lažje in hitreje najeti, kakor nasprotniki, dočim sta na kapitalno moč Nemčije in Avstrije kar naravnost pomilovalno gledali.

Znamenit uspeh nemškega ter avstrijskega in ogrskega vojnega posojila v novembru in decembru prejšnjega leta, kateremu se bo, kakor je pričakovati in kakor že tudi kažejo dosedanje subskripcije, dostojno pridružil uspeh sedanjega vojnega posojila,

je postavil prerokovanja pariških in londonskih državnikov in listov o nezažnostnosti finančne moči Avstrije in Nemčije na laž. Prvo nemško posojilo je doneslo z enim udarcem znesek, visok kakor vsa vojna odškodnina Francije v letu 1871 in drugo nemško vojno posojilo dvojni znesek znamenite petmilijardske odškodnine. Tudi izid našega vojnega posojila je že prekosil vsa pričakovanja in kar je še bolj občudovati: vplačila so se izvršila, ne da bi se omejil denarni trg. Vprašalo se je: Kako naj se milijarde, ki so jih podpisali v Nemčiji in pri nas, vplačajo pri državnih blagajnah? Kako je mogoče toliko denarja v gotovini spraviti skupaj, ko so vendar bili zneski, ki so se imeli vplačati, tako v Nemčiji, kakor pri nas, večji kakor skupna svota bankovcev, ki so v prometu. Gibanje denarja nam to pojasni. Denar, ki se danes vplača, kroži jutri že zopet in je na ta način takoj zopet na razpolago, da ga drugi vplačajo. Moderna finančna tehnika z nakazovalnim prometom, klirin-dom, s prenosom od enega konta na drugega, sodeluje znatno, da se omeji plačilo z gotovim denarjem na najmanjšo mero.

Do izbruha vojne je veljalo skoro kot gospodarsko dogma, da je denar dobiti le v Londonu in Parizu. Ne le izven naše države, ampak tudi v tuzemstvu je bilo zelo razširjeno mnenje, da je Avstro-Ogrska pri najetju posojil večji del navezana na inozemstvo. To je šlo tako daleč, da je Francija mislila, bogve kaj bo napravila, ko je začela leta 1910 našo Avstro-Ogrsko finančno bojkotirati in vsako udeležbo francoskega kapitala pri naših posojilih celo prepovedovati.

Da bo mogla naša monarhija v vojni zoper cel

svet sovražnikov spraviti v lastni deželi milijarde in celo z lahkoto skupaj, je bilo za naše sovražnike veliko razočaranje. Pri tem se je šele videlo, kakšno gospodarsko moč ima naša država. V dokaz, da prebijemo tudi brez inozemskega denarja, se je dne 1. januarja tekočega leta popolnoma poplačalo v Ameriki najeto dolgarsko posojilo in se je dne 1. marca tudi 130 milijonov avstrijskih zakladnih listov iz leta 1892 v gotovini izmenjalo. Ti vrnjeni zneski so poleg mnogega drugega tekočega denarja zdaj na razpolago za nove naložbe pri vojnem posojilu.

V Avstriji in na Ogrskem ni več tako, kakor l. 1870 in 1880. Naša monarhija se je od takrat mogočno razcvetela, in se gospodarsko tako okrepila, da so na primer dohodki železnice naše državne polovice že danes trikrat večji, kakor leta 1880 in da so se tudi državni dohodki v tej dobi potrojili. Kljub vojni ni dvomiti o nadaljnjem napredujočem gospodarskem razvoju naše monarhije. To vidimo zdaj že med vojno. Kakšna sprememba v razpoloženju in kakšno zboljšanje na gospodarskem polju, če se spominjamo prvih vojnih mesecev in jih primerjamo s sedanjimi! In po teh opazovanjih in spričo razveseljivih uspehov smemo z zaupanjem gledati v bodočnost.

Vendar še ni vse storjeno, še se mora do srečnega zaključka vojne delati in radi tega je, ker v to ne sme manjkati denarja, udeležba vseh slojev našega prebivalstva na vojnem posojilu zapovedujoča dolžnost, pri katere izpolnitvi se še združijo koristno in potrebno s prijetnim, namreč z dosego prvovrstne, zelo cene naložbe kapitala, z rentabiliteto, ki se pred kratkim časom niti misliti ni mogla.

Ker je torej občevanje s sv. Stolico onemogočeno, zato je sv. Oče Benedikt XV. dal apostolskim nuncijem v Monakovem in na Dunaju dalekosežna pooblastila za škofiije v njunih državah. Naš nuncij je msgr. grof Skapinelli, poseben zaupnik sedanjega papeža, s katerim je skozi 12 let delal v papežkem državnem tajništvu.

Vse te razmere nam dokazujejo nujno potrebo, da se Italija v sedanji vojski izbriše raz zemljevid ter se da Avstriji in Vatikanu njuna stara posest.

Gospodarsko zблиžanje med Avstrijo in Nemčijo.

List „Saazer Hopfen- und Brauerzeitung“ v Zateu piše v svoji zadnji številki:

Od božjega časa lanskega leta, ko je objavil predsednik avstrijske državne zbornice, dr. Sylvester, v berlinskem listu „Berliner Tagblatt“ članek, v katerem se je zavzemal za gospodarsko zблиžanje med Avstrijo in Nemčijo, se o tem predmetu ni samo obširno razgovarjalo in zadeva posvetovala, ampak so se vršile za rešitev tega vprašanja predpriprave, ki niso ostale omejene samo na razprave v časopisu.

O tem vprašanju se je v raznih javnih listih, kakor tudi v samostojnih brošurah, dosedaj že toliko napisalo, da napisanega gradiva sploh ni več mogoče pregledati. O tem vprašanju so se vršila že tudi številna zborovanja raznih društev, kot n. pr. društva „Deutschoesterreichischer Wirtschaftsverband in Berlin“, Zveze avstrijskih industričev na Dunaju i. t. d.

Kakor se je izvedelo, bo priredila zveza avstrijskih industričev v začetku mesca junija v raznih mestih na Češkem velika zborovanja, na katerih se bo razgovarjalo o tem vprašanju. Zanimivo je, kar piše o tem zveza nemških pivovarnarjev. Dne 4. maja 1913 je priobčila v svojem listu „Tageszeitung für Brauerei“ sledeče:

„Velevažno je, da se pojasni to skrajno težavno vprašanje. Se celo tisti, ki si načeloma želi gospodarskega zблиžanja obeh politično spojenih držav, mora priznati, da se za to dosedaj še ni našla primerna oblika, ki bi odgovarjala namenu. Pravo carinsko združenje, torej popolno gospodarsko enotnost kakor so si jo predstavljali v začetku, se smatra sedaj splošno kot nekaj nemogočega, ker sta obe državi preveč različni. V Nemčiji je 37,5 odstotkov industrijskega prebivalstva, v Avstriji pa samo 23,3 odstotkov, na Ogrskem pa celo komaj 13,4 odstotkov. Združila bi se torej industrijska država z agrarno, in taka zveza bi pač ne bila dobra, osobito ne za agrarno, torej za avstrijsko državo. V razvoju se nahajajoča ogrska industrija in tudi del avstrijske industrije se po pravici že sedaj boji, da bi postala žrtev carinskega združenja, ki bi se sklenilo med Avstrijo in Nemčijo. Ogrska industrija in tudi del avstrijske industrije navajata zato kot dokaz vedno večji uvoz blaga iz Nemčije v Avstrijo, in ta uvoz bi postal še večji, če bi se odpravila carina med obema državama. Izvoz blaga iz Nemčije v Avstrijo, ki je znašal leta 1910 821 mili-

onov mark, je znašal leta 1913 že 1104 milijone mark, se je torej v treh letih zvišal za celih 283 milijone mark, dočim je znašal izvoz blaga iz Avstrije v Nemčijo leta 1910 759 milijonov in leta 1913 pa komaj 827 milijonov mark, se je torej zvišal komaj za 68 milijonov mark. Pri teh razmerah bi mogla priti v poštev samo nekaka rahlejša zveza z medcarinskimi pogodbami med obema zavezniskima državama in sicer: take panoge obrtništva, ki so še potrebne posebnega varstva. Glede visokosti medcarinske vrše sedaj posvetovanja raznih interesiranih strokovnih zvez.

Tudi pivovarnarji imajo povoda dovolj, da se bavijo s tem velevažnim vprašanjem. Izvoz piva iz Avstrije v Nemčijo je znašal leta 1911 339.451 hl, leta 1912 373.106 hl, leta 1913 433.368 hl, v denarni vrednosti navedeno: leta 1911 7.302.000 mark, leta 1912 7.742.000 mark, leta 1913 8.893.000 mark. Uvoz piva iz Nemčije v Avstrijo je pa bil malenkosten in je znašal leta 1911 56.084 hl, leta 1912 50.849 hl, leta 1913 pa 51.824 hl, ali v denarni vrednosti navedeno: leta 1911 1.197.000 mark, leta 1912 1.160.000 mark, leta 1913 1.149.000 mark.

To veliko nesorazmerje med uvozom in izvozom je tedaj za pivovarnarje v Nemčiji precej veliko. Ni pa nobenega povoda, če bi se ga hotelo na umetni način še zvišati. Na drugi strani si pa želi avstrijska industrija za železo ter avstrijske predilnice varstvo zoper nemške tekmece, sicer bi jih nemška industrija popolnoma izpodrinila. Tudi poljedelstvo obeh držav se mora upoštevati, ko bo vprašanje o gospodarskem zблиžanju med Avstrijo in Nemčijo pereče. Povprečno je zrastle leta 1912 na enem hektarju: v Avstriji 150 pšenice, 14,6 rži, 16 ječmena, 13 ovsa, 100,2 krompirja; v Nemčiji 226 pšenice, 18,5 rži, 21,9 ječmena, 19,4 ovsa, 150,1 krompirja.

Na Ogrskem je v tem oziru še slabše. Že ti majhni podatki bodo zadostovali, da se dokaže, kako temeljito se bo moralo preštudirati vprašanje gospodarskega zблиžanja Avstrije in Nemčije.

Tajna pogodba med Anglijo in Ameriko.

V listu „Vossische Zeitung“ je objavil nemški admiral Kalau članek, v katerem izraža mnenje, da obstoja med Anglijo in Združenimi državami Severne Amerike tajna pogodba. To svoje naziranje opira na celo vrsto dejstev kot: V ameriškem listu „The Fatherland“ je bil dne 17. maja priobčen članek s sledečim nadpisom: „Ali smo mi tajni zavezniki Anglije?“ Profesor zgodovine na vseučilišču v Vašingtonu, Roland Usher, je v svojem spisu „Pangermanisten“, katerega je priobčil že leta 1913, izrazil mnenje, da je sklenjena med Anglijo in Ameriko tajna zveza, naperjena zoper Nemčijo. Profesor R. Usher piše:

1. Že od leta 1897. obstoja med Združenimi državami Severne Amerike, med Anglijo, Francijo in Rusijo tajno sporazumljenje, da Amerika v slučaju vojske, katero bi povzročila Nemčija, podpira z vsemi svojimi močmi trespazum.

Kakor galični raztopini, mora se pridjati tudi perocidni tekočini apna, sicer raztopina listje ožge; vendar zadostuje za perocid manj apna.

Na 1 kg perocida je vzeti 1 kg ugašenega apna (za 3 kg perocida torej 3 kg apna).

Apno je raztopiti v manjši posodi ter ga razredčiti v 20 litrih vode. Potem je apno preediti in spraviti v posodo, ki je namenjena za vso škropivo.

Že prej raztopljen perocid se vlije sedaj med vednim mešanjem v ozkem curku v raztopljeno apno (ne narobe)!

Zatem se vsa zmes še nekoliko časa meša in škropivo je gotovo.

Raztopina perocida in apna je kalna, ter rožnate barve; pred porabo jo je preskušati, če ni preostala, da bi trte osmodila. V to rabimo fenoltaleinov papir; ta beli papir postane karminastorudeč, ako ima tekočina pravo sestavo.

Ako se pa papir ne porušeči, mora se raztopini takoj po malem dodajati še apnene raztopine, dokler ne pokaže papir rudeče barve.

Preskušnja tekočine in dodajanje apna se mora izvršiti takoj ko se je perocid zmešal z apnom, ker pozneje ne učinkuje več. Pred porabo mora se perocidno škropivo vselej dobro premešati.

Poraba perocidove raztopine v vinogradu je ista, kot ona škropiva z galico.

V prvi vrsti je gledati tudi pri tej na to, da se škropi o pravem času in da se delo točno in skrbno izvrši.

Občinski uradi se povablajo, to navodilo prečitati v občinski seji in tudi sicer skrbeti za vseobče razširjanje tu popisane postopanja. Franc Matjašič, c. kr. vinarski nadzornik.

2. Iz gotovih dogodkov se prav lahko sklepa, da je prišlo do špansko-ameriške vojske le vsled tega, da se omogoči Združenim državam Severne Amerike iztrgati Špancem prekmorsko ozemlje, kajti sicer bi bila Anglija odločno ugovarjala nameram Združenih držav.

3. Združene države Severne Amerike niso dobile poprej od Anglije in Francije dovoljenja, da si smejo graditi prekop Panama, dokler se niso dale od Anglije prepričati, da obstoja nevarnost pangermanizma!

vica se pripravlja.

Švicarski zvezni svet je dne 1. jhnja poklical pod orožje dve divizije švicarske armade in sicer prvo in tretjo divizijo. Kot vzrok za vpoklic navaja pa zvezni svet vojne dogodke ob švicarski meji.

To se lahko tolmači kot znamenje, da se Švica boji invazije od ene izmed vojskujočih držav. Ta bojazen mora temeljiti na zelo verjetnih razlogih, kajti sicer bi se Švica ne spuščala v velike mobilizacijske stroške. Izključeno pa tudi ni, da Švica preži na izhod k morju, kakor hitro bi Italijani bili od nas poraženi.

Ogrski minister a latere.

Cesar je imenoval barona Erwina Rosznerja pl. Roseneck za ogrskega ministra a latere.

Grški kralj izven nevarnosti.

Londonskemu listu „Morningpost“ se poroča iz Aten, da je grški kralj Konstantin že toliko okreval, da je izven nevarnosti. Dunajska profesorja dr. Eiselsberg in dr. Kraus, ki sta prišla v soboto v Atene, sta se izjavila, da ne bo potrebna druga operacija kralja, s katero bi se naj odstranilo rebro. V nekaterih dneh bo kralj Konstantin zopet popolnoma zdrav.

Bolezen grškega kralja.

„Frankfurter Zeitung“ poroča:

O boleznih grškega kralja se razširjajo na francoskem, (odkoder sta bila h kralju poklicana tudi dva pariška zdravnik) različne vesti. V kuloarjih francoske zbornice se je s popolno gotovostjo zatrjevalo, da je kralj bolan, ker je bil z a b o d e n z b o d a l o m. Iste govorice so se širile med francoskimi zdravniki, ki so razpravljali o znakih bolezni in o njenem zdravljenju, ki je pokazalo, da bolezen ne more biti ista, kakor se je uradno označila (vnetje rebrne mreže).

Tudi iz Dunaja pozvani prof. Eiselsberg ni specialist za notranje bolezni, ampak operater.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Na Angleškem imajo sicer splošno volilno pravico, a nimajo splošne vojaške dolžnosti. To čutita posebno Francija in Rusija, ki v sedanjih bojih morata strašno krvaveti, dočim Anglija glede moštva v celem le malo trpi. Anglija sicer ponuja zlato, toda tudi Francija in Rusija smatrata človeka vendar za nekaj več nego je mrtvi zlat. Zato zahtevata od svojega angleškega zaveznika splošno vojaško dolžnost. Angleško ministrstvo se je že udalo, in to je baže tudi vzrok, zakaj se je ministrstvo preustrojilo v koalicijsko ministrstvo. Toda sedaj je prišla angleška javnost in se upira, da bi se uvedla splošna vojaška dolžnost na Angleškem. Bolj komodno stališče je že, svoje ladje imeti zaprte v varnih lukah, na suhem pa pustiti krvaveti svoje zaveznike.

Angleški zunanji minister Grey bolan.

Angleški zunanji minister sir Edvard Grey je baje na očesih zbolel in bo šel več mescev na dopust. Že ta teden bo prepustil posloje zunanjega ministrstva lordu Crewe, kateremu bo stal novo imenovani minister brez portfelja lord Landsdowne ob strani. Da bi se spremenila tudi zunanja politika, je pa malo verjetno.

Delavski štrajk na Angleškem.

Na Angleškem se je zopet začel širiti štrajk rudokopov, ker delodajalci vkljub temu, da imajo velike dobičke, nočejo zvišati delavcem mezd.

Nemški letalci nad Londonom.

Nemški letalci so se prvič prikazali nad Londonom, kar seveda ne bo ostalo brez močnega utisa na angleško javnost. Nemško uradno poročilo z dne 1. junija pravi:

Kot odgovor na bombardiranje nezavarovanega mesta Ludwigshafen so danes po noči zelo obilno metali naši letalci bombe na londonske ladjedelnice in doke.

Perocid sredstvo zoper peronosporo.

Vsled pomanjkanja bakrene galice so mnogi vinogradniki letos primorani, rabiti druga sredstva proti peronospori; med temi pride v sedanjih razmerah v prvi vrsti v poštev „perocid“.

Perocid je sivobel, do rožnatobarven prah; proti peronospori učinkuje slabše kot galica. Zaradi tega moramo napravljati iz perocida močnejše raztopine, da dosežemo svoj namen.

Priporoča se za vsako škropljenje rabiti po 3 kile perocida na 100 litrov vode.

Ker se pripravljane perocidove tekočine nekoliko razločuje od naprave škropiva iz bakrene galice, naj sledi v nastopnih vrstah kratko navodilo o pripravi perocidove tekočine.

Raztopljenje perocida traja več ur; perocid naj se torej namoči že dan pred porabo.

Za pripravljane perocidnega škropiva rabimo dve posodi, in sicer eno za raztopljenje perocida, drugo za raztopljenje apna; za mešanje raztopine rabimo lesene palice.

Pri raztopljenju se postopa sledeče:

Za 100 litrov tekočine se vlije v zato določeno posodo (kad ali sod) 80 litrov čiste vode; perocid se odvaga in se obesi v vrečici v posodo z vodo. Vrečica s perocidom naj se skraja nekaj časa v vodi sem in tje splavi, da se perocid lažje raztopi; stiskati se ne sme, sicer se strdi v grude, ki niso več raztopljive.

Drugi dan se vrečica vzame iz vode; prej se še zopet enkrat splavi z njo po vodi. Kar ostane pri tem postopanju perocida v vrečici, ni več za rabo, ker je neraztopljivo.

Napetost med Nemčijo in Severno Ameriko.

Zaradi „Luzitanije“ se je razmerje med Nemčijo in severnoameriškimi Združenimi državami močno poostrišlo, ker obe vladi odločno zagovarjata svoje stališče. Po angleških listih povzamemo, da se je nemški poslanik grof Bernstorff nasproti svojim prijateljem izrazil, da bi se nikakor ne čudil, ako bi ga prisilili odpotovati.

Ultimatum Mehiki.

Predsednik Združenih držav Severne Amerike Wilson je izročil Mehiki ultimatum, v katerem zahteva, da mora biti v Mehiki takoj konec meščanske vojske, sicer bi Združene države Severne Amerike z oboroženo silo posegle vmes.

Boj za Dardanele in Carigrad.

Francoske ladje.

Večno z večjo gotovostjo se širijo vesti, da bo francosko brodovje, ki je dosedaj stražilo otrantsko ožino, odpoklicano za operacije ob Dardanelah. Sodelovanje Italijanov se je baje sedaj nemogoče, ker tropsorazum noče izpostaviti italijanskega brodovja po nepotrebnem nevarnosti. Italijanska pehota mora najprej zavzeti Trst in Polo in nato bo nastopilo tudi italijansko brodovje na pozorišču. Pariški socialistični listi niso nič kaj zadovoljni, da gre njih celo brodovje pred Dardanele, kjer se neprestano potapljajo ladje.

Nemški podmorski čolni pred Sueškim prekopom.

List „Giornale d'Italia“ poroča, da se je sedaj dognalo, da se ob severoegiptovski obali nahajata 2 sovražna (nemška?) podmorska čolna. Angleški general Maxwell je takoj vse potrebno ukrenil, da se Sueški prekop brani pred sovražnimi napadi. Ob izhodnem robu mesta Port-Saida so postavili več baterij. Pred vhomom v prekop se je napeljala obrambna mreža, da se tako zabrani ponočni napad na Sueški prekop.

Sv. Oče o vojski.

Franciškan o. Ungvary, ki se je udeležil volitve frančiškanskega generala v Rimu, je bil ob svojem odhodu iz Rima v avdienci pri papežu. O tej avdienci pripoveduje o. Ungvary: Do sto oseb se je udeležilo avdience. Papež nas je sprejel izvanredno slovesno; bil je močno bleđ in videlo se je, da ga vojska Italije z Avstrijo zelo pretresa. Sv. Oče je nas nagovoril in prišel svoj govor z apostolskimi besedami: „Jaz, ki sem v Gospodu zvezan, vas vprašam, ali ne vidite vezina mojih rokov? A jaz sem kljub temu zvezan.“ Sveti Oče nas je na to prosil, naj storimo vse, kolikor je mogoče, da se težave, ki jih je vsakala vojna, kolikor mogoče omilijo. Papež je te besede izgovoril s svečano resnobo in se je pri tem dvignil s svojega prestola. Njegovo obličje se je poruščilo, bil je popolnoma oduševljen, mladostna moč in čudovito ganutje je bilo združeno z njegovimi besedami. Kardinalom, ki so bili mnenja da bo sv. Oče moral zapustiti Rim, je papež odgovoril: „V božjih rokah smo. Naj se zgodi, kar se mora zgoditi!“

Zakaj je naš vatikanski poslanik zapustil Rim?

Izjava poslanika princa Schönburga.

Avstrijski poslanik pri sveti Stoli pri princu Schönburg se je izjavil proti zastopniku lista „Politische Korrespondenz“ sledeče:

Na vse mogoče načine sem se trudil, da bi ob izbruhu vojske mogel tako sam, kakor tudi ostalo poslaniško osebje ostati v Rimu, kajti vojska ne izpremeni prav nič na razmerju med Avstrijo in sv. Stolicco. Avstrijska vlada pa mi je ukazala zapustiti Rim iz sledečih razlogov:

1. Sv. Stolica ni priznala italijanskega garancijskega zakona, ki bi tvoril edino praktično podlago, če bi poslaništvo ostalo v Rimu.

2. Dana ni bila niti najmanjša gotovost, da bi poslaništvo med vojsko uživalo one svoboščine, ki so neobhodno potrebne za izvrševanje uradnih poslov. Tako smo morali biti pripravljeni posebno na to, da bo med vojsko ustavljen svobodni poštni, šifrirani in promet s kurirji, in sicer takoj od začetka vojske, za kar je e. in kr. vlada imela dokaz v rokah.

3. Če bi poslaništvo ostalo v Rimu, bi to dalo povoda k neprestanemu s lovitvami ščuvanju proti poslaništvu in to ščuvanje bi seveda zadelo tudi sv. Stolicco. Temu pa se je bilo predvsem izogniti.

Ti trije razlogi kažejo, da se ostanek v Rimu praktično ni dal izvršiti in pa da so važni razlogi oportunitete iz ozirov na sv. Stolicco svetovali zapustiti

Rim. Odslej bo vlada uradno občevala s sv. Stolicco po dunajskem papeževem nunciju.

Mi priobčujemo to poslanikovo izjavo ter jo podčrtujemo, ker nam je znano, da izvestni ljudje hujskajo proti sv. Očetu, češ, da je on iz averzije proti nam in Nemčiji ukazal (!) poslanikom odpotovati. Toda že navadna zdrava pamet pravi, da noben ujetnik ne ljubi svojega jetničarja bolj kakor one, ki ga hočejo osvoboditi!

Voditelji ogrske opozicije pri cesarju.

Cesar sprejme ta teden voditelje ogrske opozicije, grofa Andrassyja, grofa Apponyija in grofa Zichyja. Ugibanje, da se bo sestavilo novo koncentracijsko ali koalicijsko ministrstvo, je brez podlage. Voditelji grede k cesarju, da mu povedo svoje mnenje o notranji in posebno zunanji politiki.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Przemysl zopet naš.

Najžalostnejši dogodek v celi dosedanji vojski je bil za vsakega avstrijsko čutečega državljana, ko se je morala trdnjava Przemysl udati sovražniku. Tem žalostnejši, ker je k temu niso prisilili sovražniki, ampak glad in pomanjkanje. To se je zgodilo dne 22. marca. Toda sovražnik ni bil dolgo med zidovjem Przemysla. Dne 3. junija je padel zopet v naše roke po hrabrosti naših in nemških čet.

Kakor je v naših srcih padec Przemysla vzbudil žalost in sočutje, tako se je veselil in vriskal nad njegovim padcem ves sovražni svet. Izobnalo se je z velikim truščem, da bo udaja Przemysla za nas in našo armado usodepolna, za sovražnika pa da je znamenje nepremagljivosti in neprimernega junaštva njegovih čet. Na tisoč brzojavov, fotografskih slik, član- kov je šlo med svet, ki so slavili ta dogodek.

Mi smo molčali in trpeli. Vedeli smo, da lahko zaupamo v Boga in svoje voditelje. Vojna sreča se mora obrniti, to je bilo naše trdno upanje in prepričanje. In res, prišel je lepi maj z zelenjem, cvetjem, ptičjim petjem, toplim solncem in jasnomodrim nebom. Bog je milostivo pogledal na nas in blagoslovil naše orožje, za kar smo ga dan za dnevom tako goreče prosili. Z majem je prišla velika bitka ob Biali in Dunajcu. Vojna sreča se je s polnim obrazom nagnila k nam ter korakala z nami. Uspehi za uspehom nam je bil podeljen, in sicer dan za dnevom. Ko je minil maj, vedeli smo, da bo tudi Przemysl že kmalu v naših rokah.

To se je zgodilo dne 3. junija. Ob 3. uri zjutraj so vkorakale v Przemysl od severa nemške, ob 6. uri zjutraj od zahoda in juga avstrijske čete. Hvala Bogu in slava junakom!

Poročilo o zavzetju Przemysla.

Naše uradno.

Dunaj, 3. junija.

Nemške čete so po noči z naskokom zavzele še zadnje ruske postojanke na severni strani Przemysla in so danes, dne 3. junija, ob ¼ 4. uri zjutraj udrle od severa sem v mesto. Od zahoda in od juga je udrlo v mesto naš 10. armadni zbor. Njegovi prvi oddelki so prikorakali že kmalu po 6. uri zjutraj na glavni trg v Przemysl. Posledice tega našega uspeha se sedaj še ne morejo pregledati.

Nemško uradno.

Berolin, 3. junija.

Iz velikega vojnega stana se uradno razglša: Ko so bile danes, dne 3. junija zjutraj, z naskokom zavzete zadnje utrdbе na severni strani mesta Przemysl, so nemške čete vkorakale v trdnjavo. Plen, ki je prišel v naše roke, se še ne more pregledati.

Ruski protinapadi na nemške prednje postojanke na izhodni strani Jaroslava, so se popolnoma izjalovili.

Kako je padel Przemysl.

Dne 20. maja so naše čete prispele pred Przemysl in ga začele oblegati. Rusi so razrušene utrdbе popravili, kolikor je to bilo v kratkem času od dne 22. marca, ko se je naša posadka udala, mogoče. A ker še začetkom obleganja niso prišli težki topovi za nami, je nastopala le infanterija ter pripravljala artilerijski napad. Koncem meseca maja so bili topovi na svojem prostoru in usoda Przemysla je bila zapечатena.

Dne 1. junija je poročal naš urad: Na severni strani Przemysla so med tem bavarske čete z naskokom zavzele tri utrdbе trdnjavskega

pasu. Ujele so pri tem 1400 mož, uplenile 28 težkih topov, med temi 2 oklopna topova.

Dne 2. junija se je glasilo uradno poročilo: Na severni strani trdnjave Przemysl so naše čete z naskokom zavzele dve nadaljni utrdbi in obdržale v svoji lasti vse dosedaj že zasedeno ozemlje.

Dne 3. junija pa poroča urad zmagoslavno: Od 3. ure 30 minut je Przemysl zopet v naših rokah.

Stryj zavzet.

Avstrijsko-nemške čete so dne 31. maja zavzele naše važno železniško križišče, mesto Stryj.

Severno od Stryja.

Uradno se poroča z avstrijske strani z dne 3. junija:

Napad zavezniških čet na severni strani Stryja se uspešno nadaljuje. Dosedanji uspehi bitke pri Stryju so: Ujetih 60 ruskih častnikov in 12.175 mož, zaplenjenih je bilo 14 topov in 35 strojnih pušk.

Nemško uradno poročilo z istega dne pa pravi:

Armada generala Linsingena prodira proti Zydocovu, severno-izhodno od Stryja in se nahaja v boju za ozemlje Dnjestra zahodno od Mikolajova. Plen bitke pri Stryju znaša: 60 ruskih častnikov, 12.175 mož, 14 topov in 35 strojnih pušk.

Velikanske ruske izgube.

Uradno se poroča:

V bojih v mesecu maju so ujele armade, ki se nahajajo pod avstrijskim vrhovnim poveljstvom, 863 častnikov, 268.869 mož, zaplenile 251 lahkih in težkih topov, 576 strojnih pušk in 189 vozov za strelivo. K temu še pa pride številno vojno gradivo, ki je bilo zaplenjeno v Karpatih in sicer: Artilerijskega streliva za 8500 streliv, 5½ milijonov infanterijskih patron, 32.000 ruskih pušk-repetirk in 21.000 bajonetov, sabelj in bodal.

Rusi izpraznjujejo Lvov.

Po poročilih, ki so došla iz Lvova, so Rusi nadoma ustavili kopanje jarkov in nasipov okrog mesta Lvova.

Pisarne podružnice rusko-azijske banke, ki je še le pred nedavnim časom začela poslovati v Lvovu, so že zaprle.

Del uradov generalnega upravitelja za Galicijo je že premeščen iz Lvova v Zlozov. Rusi zapirajo brez prenehanja Poljake, Ukrajince in Žide. Lvovski osrednji kolodvor je od vojaštva zastražen.

Vodja rusofilskih Rusinov, dr. Dudykiewicz, je v spremstvu več drugih rusofilskih Rusinov odpotoval v Kiev, da si tamkaj „odpočije“.

Francoska sodba o ruskem umikanju.

List „Matin“ je prejel od svojega posebnega vojnega poročevalca sledeče poročilo o ruskem umikanju v Galiciji: Napadalno prodiranje sovražnika (Avstrije in Nemčije) je v vojni zgodovini nečuven vzgled. Avstrijski topovi so tvorili štiri vrste. Prvo vrsto so tvorili poljski topovi, za njimi so bile postavljene težke havbice, za havbicami težki topovi in končno novi čudežni možnarji orožarne Skoda. Učinek poslednjih je bil naravnost nečuven. Porušili so celo najmočnejše utrdbе. Častno je za Ruse, da pri njihovem umikanju niso nastale zmešnjave.

Rusi zapustili Radom.

Kakor javlja piotr Kowski „Dziennik Narodowy“, so ruske čete zapustile mesto Radom (zahodno od Ivangorođa).

Zakaj nočejo Rusi zapustiti Przemysla.

Budimpešta, 2. junija.

List „Az Est“ piše vojni poročevalec: Meročajna oseba mi je dala o važnosti ruskih protinapadov v ozemlju Sieniave sledeča pojasnila:

Ko so avstrijske čete predrle tudi ruske postojanke ob reki San in so prekoračile reko, so prišli Rusi v težaven položaj. Rusi so morali ali takoj zapustiti Przemysl in odkorakati proti izhodni smeri od trdnjave, ali pa se spustiti za vsako ceno v protinapade, da vsaj nekoliko podaljšajo rusko gospodstvo nad Przemyslom. To je bilo tako naravno, da ni nobenega človeka, presenetilo. Ruski napad se je pričakoval vsak dan iz smeri, od katere je tudi prišel.

Ruske ojačene čete so napravile v ozemlju Sieniave protinapade radi tega, ker se nahaja na tem ozemlju krilo zmagonosne armade generala Maken-sena. Ruski napad je ostal popolnoma osamljeno podvzetje in se je kot tako tudi izjalovil, ker ruske čete niso mogle prekoračiti reke San. Ves sedanjí ruski napor velja Przemyslu in sicer ne morda iz strateških (vojaških) ozirov, marveč vsled tega, ker je v očeh tropsorazumske javnosti vprašanje Przemysla zelo kočljivo. Rusko armadno vodstvo si je veliko prizadevalo, da ime Przemysl ne postane znano samo v Petrogradu, ampak tudi po vsej Angliji in Franci-

ji. Rusija je poslala v svet celo kopico raznih fotografij o Przemyslu in razbobonala v svet celo vrsto velikih zmag pri Przemyslu. Ta reklama, katero so delali, ko se je udala trdnjava, postaja sedaj Rusom vedno neprijetnejša. Rusi se sedaj ne morejo ločiti od Przemysla. Kakor ob Veliki noči v Karpatih, tako žrtvujejo sedaj pred Przemyslom v neuspešnih protinapadih nezaslišane množice vojaštva.

Pri Sieniavi se je vsak njih poizkus, predreti našo črto, zadušil v potokih krvi in ni mogel naših čet zadrževati, niti pri prodiranju, niti pri obkolje-

Rusi poročajo.

Ruski poročevalni urad je vendar začel rusko javnost seznanjati tudi z neuspehi v Galiciji. Tako poroča: Iz poročil inozemskih (!) časnikov o bojih na črti Gorlice—Dunajec se razvidi, da je sovražnik tam proti dvema našima zboroma v najkrajšem času postavil 1500 topov, izmed katerih so bili tudi nekateri 42 cm. V štiriurnem streljanju, ki je bilo pred naskokom upeljano, je izstrelil sovražnik približno 700.000 strelcev. Imel še je nadalje za zopet 700.000 strelcev pripravljenega streliva, katerega je menda porabil že dne 10. maja. Ker je ta dan Mackensenova armada že mirovala. Da je mogel Mackensen prodirati od Gorlice čez Jaslo v Naklo, severnoizhodno od Przemysla, je bilo mogoče le vsled tega, da je na vsak naš bataljon, ki so stali na različnih postojankah, izstrelil po 10.000 strelcev.

Dimitriew izve za poraz.

Grofica, pri kateri je bil general Radko Dimitriew dalje časa nastanjen, pripoveduje o utisu, ki ga je naredilo na generala poročilo o porazu pri Gorlicah. Bil je tako potr, da se ni mogel več premagovati, čeprav je bil nenavadno mirnokrven. Grofica je slišala, kako je z zelo obupanim glasom vskliknil nasproti svojemu spremstvu: „Tega nisimo pričakovali! Ta vojska je za nas izgubljena!“ Dimitriew je bil tako razburjen, da se je penil od jeze. Več ur je trebalo, da se je pomiril.

80.000 obojtelj izpuščenih iz ruskega ujetništva.

Petrogradski mestni glavar je naznanil, da bo v bližnjim dneh izpuščenih iz ujetništva 80.000 obojtelj, ki so ali nemški, avstrijski ali turški podaniki. Ujetnike, ki so se nahajali v ujetništvu v ruskih vladnih pokrajinah Wologda in Wiatka, bodo odposlali v Petrograd, odkoder jih bodo spravili na Švedsko. 200 nemškim, avstrijskim in turškim podnikom, katerim je bilo dovoljeno, dosejati bivati na Ruskem in ki so prosili, da se jim podeli na Ruskem domovinska pravica, je bilo zaukazano, da morajo takoj zapustiti Petrograd.

Na severnem Ruskem.

Nemci uradno poročajo, da so mesca maja ujeli severno od Memela 24.700 mož, 16 topov in 47 strojnih pušk; med Memelom in Pilico so ujeli 6943 mož, 11 strojnih pušk in eno letalo.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Boji proti Srbiji.

Srbski tisojni urad poroča: Dne 20. majnika je sovražna artilerija otvorila ogenj na kraj Bredjenovac; ravno istega dne se je streljalo na kraj Šekeli. Streljanje ni imelo posledice.

Srbija in jadransko vprašanje.

Iz Bukarešta poroča „Tagliche Rundschau“: Vsi belgrajski profesorji so odpotovali v Francijo, Anglijo in Italijo, da nastopijo za srbske zahteve ob Jadranskem morju. „Rusko Slovo“ in „Birževija Vedomosti“ sta se hitro obrnili ostro od Srbije proč.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Dogodki na italijanskem bojišču.

Dne 1. junija.

Ob tirolski meji: Topovski boji na pogorju Folgarija-Lavarone, kakor tudi manjši boji ob koroški meji in na Goriškem v prostoru pri Kobaridu se nadaljujejo.

Dne 2. junija.

Na italijanskem bojišču so bila vsa dosedanja sovražna podjetja brezuspešna. Na Tirolskem: Obstreljevanje gorske planote Folgarija-Lavarone in posameznih koroških utrdb ni povzročilo našim utrdbam nobene imena vredne škode, čeprav so oddali Italijani veliko število strelcev iz težkih topov. Na ostali tirolski in koroški meji ni prišlo do nobenih velikih bojov. Na Primorskem so bili sovražni napadi na greben gore Krn odbiti. Italijani so imeli pri tem težke izgube.

Dne 3. junija.

Na tirolsko-koroški meji so na večih točkah nadaljevali Italijani svoje brezuspešno obstreljevanje naših utrdb. Kjerkoli so prišli sovražni oddelki v naš ogenj, so zbežali, tako italijanski pe-

polk na gorski planoti Folgarija, več italijanskih stotnij pri Misurini (na Tirolskem) in sovražni kavalerijski oddelki in oddelki pehote, katere je napadla naša patrolja pri Gradški.

Kako dolga je italijanska fronta.

List „Popolo d'Italia“ piše, da je cela italijanska bojna fronta proti Avstrijcem dolga 511 kilometrov; od tega je 460 kilometrov hribovitega in le 51 kilometrov ravnega sveta.

General Cadorna rojen Avstrijec.

Iz Kopra v Istri s poroča: Sedanji načelnik italijanskega generalnega štaba, general Cadorna, je dvojni izdajalec. Cadorna je rojen Avstrijec in sicer iz Kopra. Njegov oče je bil profesor na koprski drž. gimnaziji in je tudi pokopan v Kopru. Postopanje Cadornovo je tem predrznejše, ker je nalašč prevzel mesto generalštabnega načelnika, da bi vodil vojsko zoper svojo domovino.

Italijanska baharija.

Italijani so pobrali neke 200 slabo rejenih in oblečenih ljudi ter jih z velikim bobnanjem odpeljali kot vojne ujetnike v Bracciano pri Rimu, kjer se nahaja velik tabor barak. Tudi v Verono, Brescio in druge kraje so prignali s primernim vriščem take vojne ujetnike. Čudno, da so vsi ti ujetniki brez izjeme italijanske narodnosti.

Ovirano italijansko prodiranje.

Iz Curiha se poroča: Prodiranje Italijanov na Furlanskem ovirajo zelo narastle reke. Avstrijske postojanke ob Soči pri Gorici smatrajo italijanski vojaški krogi za zelo močne. Italijanski listi poročajo, da ogenj avstrijske artilerije v tem delu bojne črte ljuto učinkuje.

Italijani prikrivajo.

Italijansko uradno poročilo je zamolčalo, da so naše čete pri Caprilah uničile dve italijanski kompaniji. Kakor se iz Genove izve, sta pripadali omenjeni dve stotniji k 90. pešpolku, kojega garnizija je Genova.

Italija potrebuje pomoči.

Večkrat imenovani vojni sodelovalec „Corriera della Sera“, major Gatti, izvaja, da Italija brez pomoči od strani svojih zaveznikov ne bo mogla prodreti v avstro-ogrsko ozemlje, vsaj ne daleč.

Prvi nastop alincev.

Madžarski časnikar Franc Molnar javlja iz vojnega poročevalnega stana: Prvi napad alpinskih polkov se je izvršil, a se je moral, kakor se je uradno poročalo, po par urah ustaviti. V uradnem poročilu omenjeno lavaronsko ozemlje je močno utrjeno, proti kateremu se je italijanska artilerija že par dni poskušala. Ko je artilerija na ta način, kakor je mislila, pripravila tla za naskok pehote, so morali nastopiti alpinci, ki veljajo kot najizbornejše italijanske vojaške čete. Napad za nas ni bil nepričakovan, ker se je italijanska armada uprva že za časa miru zelo zanimala za to točko. Nasprotna artilerija je bila tako pripravljena, da je za obstreljevanje čakala le povelja. Toda ves napad se je končal z neuspehom alincev.

Italijani izpraznili Benetke?

Nekemu rumunskemu, trosporazumu naklonjenemu listu se poroča iz Aten, da nameravajo Italijani po poročilih, ki so došla iz Aten, izprazniti mesto Benetke.

Italijani ustrelili kobaridskega dekana.

Iz Lugana poročajo italijanski časnikarji: V Kobaridu na Goriškem, ki so ga Italijani 24. maja zasedli, so tamošnjega župnika italijanski vojaki prišli in ga odpeljali v Višem pred vojno sodišče. Pred sodiščem je bil župnik — sivolasi starček — zaradi „veleizdajstva“ obsojen na smrt. Obsodba se je že izvršila. Župnika so ustrelili. Očitalo se mu je namreč, da je po odhodu Avstrijcev iz Kobarida bil z njimi v zvezi in je občeval z njimi po podzemskem telefonu, ki ga je imel napeljanega pod velikim altarjem v cerkvi. Italijani so očitali župniku, da je sporočal Avstrijcem, kako in kam naj streljajo s topovi.

Dostavek uredništva: Kobaridski dekan je Slovenec Jurij Peternel. Star je že okoli 70 let. Kakor vsa slovenska primorska duhovščina bil je g. Peternel vnet avstrijski rodoljub ter je posebno ostro obsojal italijansko irredento. G. Peternel je užival vsled svoje velike ljubeznjivosti v goriški škofiiji nenavaden ugled, pri njem so se duhovniki zbirali kakor pri svojem očetu. Bil je tako markantna oseba kakor pokojni slovenjebistriški kanonik g. Hajšek v naši škofiji. Vse ga je ljubilo in se veselilo njegove navzočnosti.

Kobarid je, kakor izvemo, zopet v naših avstrijskih rokah.

Italijani zapirajo naše.

V Korminu so Italijani zopet zaprli 14 Avstriji zvesto ostalih prebivalcev ter jih odvedli kot talce v Florenco.

Naši letalci.

Berolin, 30. maja.

„National-Zeitung“ poroča iz Dunaja, da naša avstrijska letala neprestano plovejo od Soče v Italijo na poizvedovanje. Dosedaj so jih Italijani obstreljevali zaman.

Avstrijski zrakoplov meče bombe.

Iz Lugana v Švici se uradno poroča dne 2. junija: Avstrijski zrakoplov je vrgel na italijansko mesto Molfetta (mesto južno od Barletta) bombe in sicer na tovarno žvepla ter na skladišče olja in petroleja. En delavec je usmrčen, ena žena pa ranjena. Škoda je precej velika.

Pola in Tržič.

Uradno se poroča, da je poročilo italijanske vojne mornarice o uspehih, katere je dosegel italijanski zrakoplov z obstreljevanjem Pole, neresnično.

Sicer so se razletele štiri bombe, toda škoda, katero so povzročile, je malenkostna. Nikjer ni izbruhnil požar. Vsa škoda, katero so povzročile italijanske bombe v Tržiču je: eno nevojaško osebo je košček kamena lahko ranil.

* * *

Ljubljana in vojska.

„Slovenec“ poroča: 80 ranjencev z italijanskega bojišča so dne 2. junija zjutraj ob pol 8. uri pripeljali v Ljubljano.

Več italijanskih vojakov-ujetnikov so dne 2. junija zjutraj pripeljali v Ljubljano. Bilo je 21 mož in 1 častnik. Enega ranjenega Italijana so odpeljali v ljubljansko garnizijsko bolnico, druge so transportirali dalje.

Glasovi naših ljudi.

Pogum in zaupanje!

Iz Rateč pri Kranjski gori pišejo „Slovenec“: Tukaj poslušamo gromenje topov, pa se nič ne bojimo. Varujejo nas močne trdnjave na Predilu in pa v Naborjetu, ki pošiljajo svoje pozdrave sovražniku. Italijani bi morali žrtvovati tisoče in tisoče vojakov, preden bi prodrli čez Žabnice na Trbiž.

Nikogar naj ne bo strah,

sovraga pomandramo v prah!

Pozdravi naših fantov!

Z italijanskega bojišča so „Slovenec“ slovenski vojaki odposlali dne 24. maja naslednjo dopisnico: Naše baterije bruhajo silen ogenj na neprijatelja, ki pa je slabo odgovarja. Med fanti vlada silno navdušenje. Poč jasnim nehom se slišijo leteče krogle kot sik gačov. Vojaštvo je zdravo. Upajmo, da neprijatelj drago plača svojo hinavščino, Vam kličemo: Na veselo svidenje v veliki Sloveniji. — Slede podpisi.

Reka.

Zunanost Reke izgleda v sedanji vojski v glavnem mirno, samo z veliko hitrostjo prevažajo vse vrednosti iz mesta v notranjost dežele. V luki se ne nahaja nič parnikov. Ravno tako izgleda zapuščeni železniški kolodvor. Vse te potrebne korake so ukrenili zaradi večje varnosti.

* * *

Tirolska poročila.

Inomost, 30. maja.

Cenzurirana „Innsbrucker Volkszeitung“ prinaša: Po dosedanjih vesteh se vrši na tirolski meji boj le na malo točkah južno od Puste doline (Pustertal, dolina Drave na Tirolskem. Op. ur.). Italijani sicer poizkušajo zasesti večino prehodov, pa so bili povsod odbiti. Nekaj oddelkov je za kratek čas v divjem gorovju prestopilo na naša tla, pa so se umaknili, ker so bili v nevarnosti, da jih obkolimo. V smeri na Schludersbach se je nekolikokrat slišalo gromenje topov.

V koroških alпах se boji nadaljujejo. Kakor že vse kaže, so Italijani pred daljšim časom zbrali močne čete na južnem pobočju pogorja in si napravili dobra opirališča. Zelo se trudijo za uspeh, pa dosejajo so bili še vsi napadi odbiti. Gromenje topov je bilo zelo silovito. V srednji Ziljski dolini so ljudje mislili, da na Dobraču pri Beljaku udarja strela; pa je bil le odmev tako silen.

Navdušenje na Tirolskem.

Na Tirolskem in Predarlsem se je javilo nad 12.000 vojnih prostovoljcev, kojih večina ni več povržena vojni dolžnosti. Okoli 1500 prostovoljcev je že 65 do 70 let starih.

General Dankl — poveljnik na Tirolskem.

General Dankl, ki je bil svoj čas poveljnik armadnega zbora v Inomostu, je imenovan za poveljnika avstrijskih čet na Tirolskem. Za načelnika generalnega štaba je pa imenovan generalni major Pichler.

* * *

O italijanskem kralju.

Poročevalec „Reichspost“ opisuje duševno slabo razvitega italijanskega kralja Viktor Emanuela.

katerega Rimljani imenujejo že „zadnjega kralja“ in pravi: „Ko so zaprosili vdovo-kraljico Margerito, naj glede vojske upliva na svojega sina, je odgovorila: „Nimam sina!“ in solza je stopila v oči gospe, ki se sramuje verolomstva svojega sina. Viktor Emanuel pa je pred vojsko izjavljal: „Jaz sem prvi iz roda Savojevcev, ki je prelomil svojo besedo. Tako pravi mama. Jelica pa pravi, da ji Nikita piše, da sem brez vojske izgubljen. Kaj torej naj storim?“

Italijanski poslanik v Konstanci oklofutani.

Iz Konstancie na Rumunskem se poroča, da je bil tamošnji italijanski poslanik dr. Belzoni oklofutani na javni cesti. Poslanik se je sprehajal z Grkom Lascandisom in je govoril o „sveti vojski“ Italije — proti Avstriji. Lascandis je dejal, da je predzno označiti roparski pohod Italije za nekaj svetega. Ko je italijanski poslanik nato pozival Lascandisa na dvoboj, je Lascandis zgrabil poslanika za vrat in mu dal par dobro namerjenih klofut z besedami: „Čas zdaj! Kraj tukaj; Orožje tukaj!“

Vatikan.

Vatikan ostane potom brzjava in posebnega kurirja preko Švice v diplomatski zvezi z Avstrijo in Nemčijo.

Na Italijanskem so vsi duhovniki vpoklicani.

Ogrski frančiškanski provincial o. Ungvary, ki se je o Binkoštih mudil v Rimu pri volitvi frančiškanskega generala, je ostal še po vojskini napovedi s 27 drugimi frančiškani v Rimu. O Ungvary se je sedaj vrnil iz Rima ter pripoveduje o položaju, ki je nastal po izbruhu vojske v Italiji. Frančiškan pravi, da italijansko ljudstvo ni navdušeno za vojsko; povsod se vidijo žalostni obrazi in obup. Vojaki ne gredo radi v vojsko in se na vse kriplje branijo iti na bojišče. Mnogi pomečejo celo orožje proč. V Milanu so socialisti pokvarili železniški tir pred vojaškimi vlaki. Na postajah se slišijo protestni klici vojakov zoper vojsko. Frančiškan trdi, da je ob svojem potovanju po Italiji dobil utis, da nihče drugi ni želel vojske z Avstrijo, kakor Salandra in Sonnino, ki sta plačana od trošporazuma in polični mob. Ti ljudje imajo jasen namen z vojsko najprvo odstraniti kraljestvo in potem še tudi papeštvo. Na ta način skuša svobodomiselstvo napraviti iz kraljestva ljudovlado ter izzvati prekucijo v d. deželi. Vlada je vpoklicala pod orožje tudi vse duhovščino ter pustila ljudstvo doma in v bolnišnicah umirati brez verske tolažbe. Frančiškanski provincial v Rimu niti ni mogel več k papežu k avdijenci, ker je moral takoj pod orožje. V Italiji morajo vsi duhovniki opravljati aktivno vojaško službo, dočim se framaonski uradniki in oficirji stisnejo, kjer le morejo. Država brez duhovnikov se tudi prej pridobi za revolucijo.

„Sveta vojska“ v Tripolisu.

Rimski listi poročajo iz Tripolisa, da je postal položaj v tej italijanski koloniji zelo resen. Mohamedanski rodovi so po celem Tripolisu napovedali „Sveto vojsko“ zoper Italijane. Italijanska vlada odpošlje v Tripolis en celi armadni zbor, da si zavaruje vsaj svoje najvažnejše tamošnje postojanke pred utrdami.

Italijani v Valoni.

O razmerah v Albaniji poroča „Budapesti Hir-lap“ iz Aten: Valona in pred njo ležeč otok Saseno je že popolnoma v oblasti Italijanov. Na javnih poslopih vihra že italijanska zastava. Nastopanje Italijanov vzbuja med prebivalstvom veliko razburjenje. Vsi oboroženi Albanci so zapustili mesto, da se pripravijo za napad na Italijane. Da hoče Italija okupirati celo Albanijo, je razvidno pač najbolj iz tega, da je Italija poslala pred Drač že vojno ladjo. V Draču vlada velika zmeda. Tudi življenje Grkov je že ogroženo. Zato je poslala Grška tjakaj vojno ladjo, da sprejme Grške podanike na krov. Italijani pa so ladjo prisilili, da se je morala takoj vrniti. Grški listi z ogorčenjem poročajo o tem dogodku. Okupacija Drača po Italijanih ne bo izostala. Poveljnik italijanskega ekspedicijskega kora, polkovnik Custoni, se nahaja že v Valoni. Tu je nagovoril množico in poudarjal, da pridejo Italijani kot bojevniki kulture in da se bodo bojevali za dobrobit Albanije. Govoril je navdušeno tudi o „italijanski Adriji“. Albanci se zbirajo ob Ohridskem jezeru in so sklenili, da se bodo branili z vsemi silami.

Najmanjša državica napove Avstriji in Nemčiji vojsko?

Italijanski list „Ordine“ poroča, da namerava ljudovlada San Marino na poziv italijanskih ministrov Salandre in Sonnina napovedati Nemčiji in Avstriji vojsko.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 4. junija.

Mora se reči, da se Francozi in Angleži pošteno trudijo, da bi prebili nemško bojno fronto. Posebno, odkar so avstrijsko-nemške čete v Galiciji pokazale, kako se to naredi, so bili francosko-angleški napori nadčloveški. Toda uspeh je ta-le: V Flandriji se

Nemci vedno bolj bližajo Yperu in so sedaj komaj dobrih 5 km oddaljeni od mesta. Pri Arrasu se je ofenziva združila vsled silovitega ognja iz nemških topov. Med Mozo in Mozelo splošč ne poskušajo Francozi več z ofenzivo. Zraven je treba pomniti, da je Francija popolnoma izčrpala svoj vojaški material, a Anglija ga ne pošilja več. Ni torej neverjetno, da so vsled pogodbe vezani Italijani, kakor hitro izvojujejo proti Avstriji kak uspeh, poslati večje število čet na zapadno bojišče. Toda na to pomoč se tudi ni mnogo zanašati, kajti proti v bojih izkušeni avstrijski armadi še močnejši in hrabrejši sovražniki nego so Italijani niso mogli uspeti. Bržkone bo pri Francozih kmalu nastopilo to, kar onemogočuje vsako nadaljevanje vsake vojske, popolno izmučenje.

Vojna v Franciji je težka.

Kakšne težave imajo Nemci s Francozi, se razvidi iz pisma, ki ga priobčuje neki častnik v listu: „Ostpreussische Zeitung.“ Tri okoliščine delajo boj s Francozi težaven:

1. Njihova artilerija je sijajna. Opazovanje, gotovost v zadetju, množina municije! Skupno delovanje z infanterijo je nekaj velikanskega. Pred nekaj dnevi so ležale naše strojne puške dobro skrite na preži na nekem polju, posejanim s peso. Nifi enkrat nismo ustrelili, kljub temu nas je našla njihova artilerija. Začeli so padati šrapneli in granate. Takoj smo morali ven. Več dni ležimo že v obrambnih jarkih, iz katerih ne moremo naskakovati, ker nas drži francoska artilerija v šahu.

2. Znameniti so francoski letalci. Francozi so čisto natančno poučeni o našem premikanju in poziciji naše artilerije.

3. Če se Francoz umika, si izbira najbolj spretno in najboljše postojanke. S tem dobiva čas, da se reorganizira in pripravi nove pozicije.

Izgube trošporazuma pet milijonov vojakov.

Iz Berolina se poroča: V prvih desetih mescih svetovne vojske znašajo izgube trošporazuma pet milijonov vojakov, če se sešteje število ujetih, ranjenih in padlih. To število, ki ga objavlja trošporazum že sam, bo pa hitreje preniklo, kakor previsoko in jamči, da bo končana zmaga na strani Avstrije in Nemčije, čeprav je tudi Italija posegla v boj.

20.000 granat na Yperu.

Iz Arrasa se poroča: V štirih dneh je padlo na mesto Yperu 20.000 granat. Pogled na mesto je res grozen. V celem mestu ni ne ene hiše, ki bi bila nepoškodovana. Mesto je popolnoma izpraznjeno. Kot zadnji je zapustil mesto župan.

Prebivalstvo izpraznilo Yperu.

Iz Berolina se javlja, da je zapustilo vse nevojaško prebivalstvo mesto Yperu. Splošno je mnenje, da bodo prišle še ta teden iz Flandrije prav zanimive vesti.

Nemške bombe nad Londonom.

Angleška admiraliteta dne 2. junija uradno poroča: Nemške zračne ladje so vrgle na London 90 bomb. Bile so to izvečine bombe, ki povzročajo ogenj.

Francozi izumili nove ročne bombe.

Londonski listi poročajo, da so Francozi izumili nove ročne bombe, ki jih bodo uporabili v bojih na francoskem bojišču. Bombe so napolnjene z neko kemično tekočino. Ko se bomba razleti, se užge tekočina in plini, ki nastanejo, učinkujejo na oči tako silovito, da je vojaštvo vsled obilnih solz, ki silijo v oči, takorekoč oslepljeno in ne more streljati. Nove ročne bombe bodo uporabljali v bojih za strelske jarke. Na francoskem izdelajo sedaj vsak dan 6000 do 7000 takih ročnih bomb.

Nagli sod.

Armadni poveljnik je v smislu § 481 odstavka 2. vojaškega kazenskega reda odredil, da se za okrajše armade (torej tudi za Stajersko) v polju odredi nagli sod. Kot vrhovni poveljnik armade v smislu § 481 odst. 2. voj. kaz. prav. red. odredim, da se razglasi nagli sod za civilno prebivalstvo v tuzemstvu. V krajih v državnem zboru zastopanih kraljevin in zemelj, v katerih se nahaja armada na bojišču (v boju), v slučaju, da se kraj dogodka in kraj sodbe nahaja v ozemlju, kjer je armada na bojišču:

a) proti civilnim osebam, ki so v smislu odredbe skupnega ministrstva z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 164 v smislu § 14 voj. kaz. pr. r. in v smislu ces. odredbe z dne 25. julija 1914 drž. zak. št. 156 podvržene vojaškim kazenskim sodiščem:

1. radi hudodelstva neopravičenega nabiranja in izbiranja ljudi (§ 306 in 307 voj. k. z.),
2. radi hudodelstva zapeljevanja ali podpiranja, da se zaprisežena vojaška dolžnost prestopi,
3. radi hudodelstva poizvedovanja in vohunstva (§ 321 voj. kaz. zak.) in drugih dejanj proti vojni sili države,
4. radi hudodelstva veleizdaje (§ 58 spl. k. zak.),
5. radi hudodelstva razžaljenja Veličanstva (§ 63 spl. kaz. zak.),
6. radi hudodelstva motenja javnega miru (§ 65 spl. kaz. zak.),
7. radi hudodelstva ustaje (§ 73 spl. k. z.),

8. radi hudodelstva javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem železnic, naprav, ki k istim spadajo, prometnih sredstev, strojev in drugih priprav, ki služijo k obratu navedenih predmetov (§ 85 spl. k. zak.),

9. radi hudodelstva javnega nasilstva, vsled hudobnih dejanj ali opustitev, ki so naperjene proti železnicam pod posebno nevarnimi okoliščinami (§ 87 spl. kaz. zak.),

10. radi hudodelstva javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem ali motenjem državnega brzjava (telefona) (§ 89 spl. k. z.),

11. radi hudodelstva javnega nasilstva v smislu §§ 85 in 87 spl. k. z., izvršeni slučajje našete pod točko 8 in 9 te odredbe in radi hudodelstva požiga (§ 166 spl. k. z.), če je hudobno dejanje naperjeno proti lastni vojaške ali domobranske uprave, ali lastni, ki jo navedena uprava upravlja ali obratuje; dalje če hudobno ogrožuje varnost oseb, ki so v aktivni službi armade, vojne mornarice, domobranstva, črne vojne, vojne žandarmerije in oseb, ki so žandarmerijski upravi podrejene, v slučaju, da so organizirane v vojaški službi za varstvo železnic, brzjava, telefona in za varstvo mej in morske obali,

12. radi hudodelstva umora (§ 134 in 135 spl. dbz. zak.), uboja (§ 140 do 142 spl. kaz. zak.), ropu (§ 190 in 196 spl. k. z.), če se je hudodelstvo dogodilo proti osebam, ki so v aktivni službi armade, vojne žandarmerije, ali osebam, ki so žandarmerijski upravi podrejene, v slučaju, da so organizirane v vojaški službi za varstvo železnic, brzjava, telefona in za varstvo mej in morske obali,

13. radi hudodelstva prikrivanja ali drugega podpiranja ubeglih vojevnikov (§ 220 spl. k. z.)

Kaznjiva dejanja po točki 11 in 12 spadajo tudi tedaj pred nagli sod, če niso doprineseena le proti tam navedenim osebam, lastni ali varnosti oseb, temveč tudi proti drugim osebam, varnosti istih ali drugi lastni.

b) proti osebam, ki so v smislu cesarske odredbe z dne 4. novembra 1914, drž. zak. št. 307 vojaškim kazenskim sodiščem podrejene za slučaj, če se kaznjivo dejanje po pričetku veljavnosti te odredbe dogodi v kraju, v katerem je sodni dvor I. stopnje, ki so di v navadnih slučajih, vsled vojnih dogodkov nehal posloovati:

1. radi hudodelstva umora (§ 134 in 135 sploš. kaz. zak.), uboja (§ 140 do 142 spl. k. z.), ropu (§ 190 in 196 spl. k. z.), požiga (§ 166 spl. k. z.) tudi v onih slučajih, ki niso še v smislu določb pod II. a, št. 11 in 12 podvržene naglemu sodu.

2. radi hudodelstva tatvine v smislu § 174 (1 spl. k. z.)

a) če je bil tat oborožen s puško ali drugim nevarnim predmetom, ki ogrožuje telesno varnost,

b) če tat v slučaju, da je pri tatvini zasačen, se resno zoperstavi ali nevarno grozi, da bi na ta način ukradene predmete obdržal,

c) če se je tatvina dogodila v slučaju požara, povodnji ali druge stiske, ki preti onemu, ki je bil o. krađen, in znaša vrednost ukradenih predmetov v enem ali več slučajih več kot 2000 (dva tisoč) kron.

Raznoterosti.

Občevanje s sv. Stolico. K današnjemu članku pod tem naslovom je dostaviti: Pod pritiskom katoliške javnosti v Italiji je italijanska vlada dovolila, da Avstrija in Nemčija smeta z Vatikanom potom šifriranih brzjavov občevati, dokler to občevanje ne postane sumljivo ali državi nevarno. — Ali se bosta pa Avstrija in Nemčija poslužili tega „milostnega dovoljenja“, še je dvomljivo.

Vatikanski poslanik pri cesarju. Cesar Franc Jožef je dne 31. maja v Senbrunu v posebni in daljši avdijenci sprejel avstrijskega poslanika pri Vatikanu, princa Schönburga, ki je vladarju poročal o svojih doživljajih v Rimu.

Duhovniška vest. Č. g. Franc Letonja, župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku, je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

Osebna vest. Vojaški kurat 22. infanterijske divizije č. g. Franc Kron se je mudil na entedenskem okrepčevalnem dopustu pri Mariji Snežni. Te dni se je spet vrnil k svoji diviziji na bojišče. Za čas njegove odsotnosti ga je na bojišču nadomestoval vojni kurat č. g. Alojzij Čížek.

Č. g. divizijski župnik Al. Čížek piše z dne 21. 5. (došlo v Jarenino na Stajerskem dne 2. 6.) — cenzurirano: Bil sem med časom, kar sem Ti zadnjič pisal, v Galiciji, nazaj na Ogrskem, Sedmograškem, in danes sem v Bukovini, odkoder s parom naprej. Posebnih novic Ti sedaj ne morem poročati. Zdrav sem še vedno, hvala Bogu! Bojim se, da o Binkoštih ne bo mogoče celebrirati, vendar upanje še vedno imam. Dosedaj sem še imel to srečo vsako nedeljo in praznik, če tudi včasih prav zgodaj. Naš general je prisoten vsako nedeljo, če le mogoče s celim štabom pri sv. maši. Jezdec sem že precej dober. Včeraj pa sem jezdil pristnega rusa. Pošte še nisem dobil, odkar sem tukaj, ker smo večinoma na maršu. Mogoče jo dobimo čez par dni. Pozdrav Tebi in vsem znanem! Tvoj brat.

Duhovniške spremembe na Koroškem. Predstavljeni so bili č. gg.: Tomaž Köraus, kaplan v Spitalu, v Smohor; Peter Domberger, kaplan v St. Vidu ob Glini, v Spital; Viljem Brožek, kaplan v St.

Jakobu v. Rožu, kot provizor v Gorje; Lovro Božič, kaplan pri Devici Mariji na jezeru, kot provizor v Apače; Alojzij Vauti, kaplan v Pliberku, kot provizor v Podlublju; Vinko Razgoršek, kaplan v Tinjah, kot provizor v Slovenji Smihel. — Kot kaplani so bili nastavljeni č. g. g. semeniški duhovniki: Jož. Ebenberger na Solkovem; Gril Pavel v St. Jakobu v Rožu; Grollegger Janez v Greifenburgu; Kuchling Ivan v Tinjah; Mlinar Anton v Skočjanu; Müller Ignacij v Nemškem Plajberku; Muri Ignacij v Guštanju; Sadolšek Ivan v Pliberku; Thoman Kazimir v Meiseldingu; Unterluggauer Boštjan v St. Petru v Kačji dolini; Vornik Matevž, pri Devici Mariji na jezeru (Prevalje).

Cesarjev pribočnik na vojski. Cesarjev pribočnik polkovnik Ludvig pl. Valušek se je s cesarjevim dovoljenjem javil za vojsko. Za časa vojske bo ga nadomestoval polkovnik Adalbert pl. Spanyik, prejšnji komandant mariborske kadetne šole.

Novi protektor in predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Dne 20. maja se je vršil v Zagrebu letni občni zbor Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, na katerem je bil izvoljen za protektorja nadškof dr. Ante Bauer, za predsednika pa dr. Tomo Maretič. Obe volitvi sta bili predloženi kroni v potrditev.

Dr. Ernest Dezsey — Hans Bartsch. V naših krajih je ime dr. Ernesta Dezseyja pač malo znano. V mirnih časih je nositelj tega imena glasbeni kritik graške „Tagespošte“ in pisatelj, romanopisec in zgodovinar glasbe, sedaj pa služi za nadporočnika pri armadi. Omenjamo ga zato, ker je te dni priobčil v „Berliner Tageblattu“ listek o našem Krasu in o naših Kraševcih. V listu omenja Nabrežino, Devin, Komen, Gorjansko in Prosek — mučil se je torej v tistih krajih. Lahko rečemo: še nihče ni tako lepo in izrazito, s tako preprostimi in vendar poetičnimi besedami popisal lepoto našega Krasa. A tudi o ljudeh piše, kakor mož, ki ljubi resnico in ki je našemu ljudstvu pogledal v dušo. Iz Gradca pač dr. Dezsey ni prinesel za naše ljudi nobenih simpatij, a spoznal je na svoje oči to vrlo kraško prebivalstvo, njegove odlične lastnosti, njegovo žilavost in zvestobo in je to povedal najširšemu občinstvu. Kak razloček pač res med dr. Ernestom Dezseyjem in med — Hansom Bartschem!

Graško vseučilišče. Bogoslovna fakulteta je izvolila za dekana prof. dr. Simona Katschner, za senatorja dr. J. Köcka.

Slov. čebelarско društvo za Spodnje Štajersko naznanja: Občni zbor dne 6. junija se vsled nastalih razmer ne more vršiti.

„Mir“, ki je dosedaj izhajal po dvakrat na teden v Ljubljani, je začel zopet v Celovcu po enkrat na teden izhajati.

Dopošiljanje lista. Ako cenjeni gg. naročniki ne dobijo lista pravočasno v roke, naj blagovolijo potrpeti. Vzrok je v sedanjih razmerah. Upravništvo odpošilja list kajpada pravočasno.

Imenovanje. Poštar v Trbovljah I Pavel Krulej je imenovan za nadpoštarja.

Žrebanje efektne loterije Slovenske Straže — preloženo. Vsled nerednih poštinih zvez nam je bil onemogočen v zadnjih dneh pregled po deželi prodanih srečk. Zato smo bili primorani, žrebanje efektne loterije Slovenske Straže, ki bi se moralo vršiti dne 31. maja 1915, preložiti na dne 26. oktobra 1915 ob 6. uri zvečer. A prodaja srečk Slovenske Straže se nadaljuje.

Drugo vojno posojilo. C. kr. namestnik razglasa: Vsled pooblaščenja gospoda c. kr. finančnega ministra se z ozirom na povečani naval občinstva v zadnjih dneh do nadaljnjega sprejemajo pri poštini hranilnici in pri drugih mestih podpisana za 2. vojno posojilo tudi še po preteku subskripcijskega roka. Vsakdo, ki še ni podpisal, naj kakor mogoče hitro naknadno podpiše.

Še sedaj! „Slovenec“ poroča: „Italijanski karakter“ je primoral poglavarstvo v Tinjanu, da odpravi z občinske table vse hrvatske napise, a naroči italijanske. Sedaj bo najti tujev zelo težko „počestarijo“, ker nima nobenega napisa. Vzrok tega postopanja je neznan. Menda so se bali upada našega — „zaveznika.“

Iz ruskega ujetništva se je po šestih mescih oglašil vojni kurat č. g. Rajmund Bratanič. Kakor piše, je zdrav in se nahaja v Dauria, Zabajkalskaja oblast. Pismo je datirano od dne 10. aprila in je došlo dne 21. maja.

Pogrebi na bojišču. Vojaški duhovnik Marko Deckert podaja v „Esti Ujsagu“ nastopne pretresljive slike umiranja vojakov na bojišču: Gledal sem nepopisne prizore. O Bog, koliko dobrote in sočutja napolnjuje človeška srca v velikih trenotkih skupnega zla! Z lastnimi očmi sem gledal, kako je ranjen kozak svojega umirajočega sosedu, nekega ogrskega vojaka, poljubil v lice ter mu, ko je nastopila smrt, napravil s prstom znamenje svetega križa na čelo! Pretresljivi in globoko žalostni so pogrebi na bojišču. Ko se je sovražnik oddaljil, izkopujemo grobove, ter jih opremimo s toliko križi, kolikor junakov imamo položiti v jamo. Padle vojaške pokopavamo po pet do deset v eno jamo. Častnike pokopavamo kolikor možno posebej. V žepu nekega huzarskega nadporočnika smo našli nekoč čudno pismo. Soproga je pisala z datumom dneva, ko je odšel v vojno, a podpisala sta pismo oba. V tem pismu pravi žena, naj njenega moža, če bi padel, pokopljejo v posebno označenem grobu, ker hoče truplo prepeljati domov.

Pokopali smo tega častnika na vrhu nekega griča, zavalili na grob velik kamen in smo takoj obvestili vdovo. Med tem kot vojaški sanitete pokopujejo, darujejo vojaški duhovniki sv. mašo in blagoslovljajo te grobove. Kmalu pokriva cvetje grobove. Iz bližnjih krajev prihajajo krdela ženski, ubogih in bogatih, v avtomobilih in peš, prinašajo krasne vence, šope, — pod katerimi se kmalu skrivajo gomile. In solze resničnega sočutja rose na tuje grobove.

Odlikovani slovenski vojaški. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodji Franc Blazinšek in Ivan Mazgon, podlovec Anton Boltežar in Fel. Brađač, voditelji patrolj: Josip Bezlaž, Ivan Matoh, Ignacij Medved, Ivan Mohar in Franc Zupančič, lovci: Ignacij Gozane, Alojzij Krapež, Gašpar Luznar, A. Marolt, Franc Medved, Jurij Pintar, Miha Sadar in Ivan Suštar, vsi pri 7. lovskem bataljonu. Dalje še: stražmojstra Ivan Gabrovec in Ludovik Kovačič, voditelj patrolje Alojzij Rup; dragonci: Jakob Gaberšek, Franc Potre in Josip Rozman 5. dragonskega polka; poddesetniki: Ivan Bizjak, Martin Repič, Iv. Toškan, Anton Godlar, Martin Mere, Ivan Vilčnik, ter kanonirja Ivan Budin in Stefan Kovač 8. topnič. polka.

Na progi Trst—Gorica brzotovorni promet u-stavljen. Na železniški progi Trst—Gorica je do preklica popolnoma ustavljen ves brzotovorni promet.

Dunajsko mesto zaplenilo sladkor. Na Dunaju je občina za mestno prebivalstvo zaplenila v skladiščih vsa zalogo sladkorja, ki znaša 35.000 met. stotov. Zaplenjeni sladkor se bo oddajal mestnemu prebivalstvu po zmernih cenah.

Dunajska občina ne podraži piva. Pivovarnari so zopet podražili pivo za 4 K pri hektolitru. Le dunajska občinska pivovarna ni podražila svojega piva, dokaz, da podražanje ni nujno potrebno.

Carina na zasedenem Poljskem. Avstrijski vojaški poveljnik zasedenega ozemlja na Rusko-Poljskem je v svoji lastnosti kot upravitelj tega ozemlja izdal naredbo, s katero se določa, da je v ozemlju, katerega so zasedle naše čete na Rusko-Poljskem, upeljana od 1. junija naprej carina in carinski red za vse zasedeno ozemlje.

Nakupovalna družba za žito na Štajerskem se je ustanovila dne 18. maja v Gradcu. Od Slovencev je v odboru g. Peter Majdič v Celju. Družba ima namen, preskrbovati Štajersko z žitom in moko; svoje delovanje je pričela že pred formalno ustanovitvijo spomladi in je dosegla z velikimi nakupi na Ogrskem in Hrvaškem prav ugodne uspehe. Štajerski deželni odbor, vlada in graška trgovsko-obrtna zbornica so dali družbi večji garancijski kapital na razpolago.

Kolera v Mariboru. V sredo, dne 2. junija, je potom nekega vojaškega transporta prišel v Maribor vojak, ki je obolél na sumljivih znakah kolere. Mož je dne 3. junija umrl.

Maribor. Profesor tukajšnje gimnazije in poročnik v rezervi, Ljudovik Lang, je bil za svoje junaksko zadržanje pred sovražnikom v karpatskih bojih odlikovan s signum laudis in imenovan za nadporočnika.

Maribor. Mestni magistrat razglasa, da bo prihodnje dni nastanjeno v Mariboru večje število častnikov. Za slučaj, če nimajo prostora v svoji lastni hiši morajo na lastne stroške preskrbeti primerna stanovanja za častnike v kaki tuji hiši.

Maribor. Od našega domobranskega pešpolka štev. 26 se je med rekonvalescenti oglasilo 300 mož za fronto proti Italiji.

Maribor. Jutri dne 5. junija se končajo predavanja na mariborskem bogoslovju.

Maribor. Krušne karte za mesto Maribor se izdajejo za bodoči teden samo (danes) v petek, dne 4. in v soboto, dne 5. junija, v telovadnici dekliske meščanske šole na Stolnem trgu. Kdor ima karto za dobavo moke, mora takoj preskrbovalni komisiji naznati, če se je kak družinski član odselil. Kdor tega ne stori, se mu sme odtegniti karto za moko.

Maribor. Vsled zavzetja Przemysla, ki se je izvečelo že včeraj, je ves Maribor v zastavah.

St. Jlj v Slov. goricah. Pogreb cirberškega župana in vneta rodoljuba g. Hauca se je vršil v sredo dne 2. junija ob ogromni udeležbi. Nad 1000 obmejnih Slovencev in Slovenk je spremljalo blagega moža na njegovi zadnji poti. Od hiše žalosti v Ceršaku je vodil pogreb domači č. g. župnik Evald Vračko v spremstvu č. g. Vida Pavlič. Mašo zadušnico je daroval jareninski dekan vlč. gosp. Jos. Čížek ob asistenci dveh č. g. Rakev so nosili od doma na šentiljsko pokopališče cirberški in selniški moške občinski odborniki. Rakev sta krasila dva venca s svilenimi slovenskimi trakovi. Posebno značilen je bil napis na enem traku: „Trdnemu stebri obmejnih Slovencev zadnji pozdrav!“ Ob gomili sta govorila slovo značajnemu možu vlč. g. dekan Čížek in urednik Žebot. Prvi je proslavljal rajnega kot vzor katoličana in družinskega očeta, drugi kot vzglednega, značajnega Slovenca in župana. Slava nesmrtnemu spominu nepozabnega rodoljuba!

Celje. Na Binkoštno soboto se je vršila pred celjskim okrožnim sodiščem obravnava proti g. Ivanu Verdnik, lesotrcu in bivšemu županu na Otišniškem vrhu pri Spodnjem Dravogradu. Šlo se je za neke izjave, ki jih je g. Verdnik glasom obtožnice zakrivil ob žalostnih lanskih dogodkih v Sarajevu in v začetku vojne. Bilo je zaslišanih 30 prič. Sodišče je g. Ivana Verdnika oprostilo.

Celje. V Gradcu je dne 2. junija umrl major 87. pešpolka Otakar Weeger za nasledki ran, ki jih je dobil na bojišču v Karpatih. Weeger je bil star 48 let.

Gomilsko. Na svojem gradu pri Gomilskem v Savinjski dolini je umrl znani štajerski graščak vit. Haupt-Hohentrenk v 76. letu svoje starosti. Vitez Haupt je bil častni član občin Braslovče, Gornji Grad in Ljubno.

* Trbovlje. Tukajšnje telovadno društvo Orel vabi vse svoje redne in podporne člane, da se zanesljivo udeležijo V. rednega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 6. junija, točno ob 4. uri popoldne, v dvorani Društvenega doma.

„Vojaške narodne pesmi.“ G. ravnatelj Anton Kosi v Središču je za šolo in dom nabral 26 vojaških narodnih pesmi in postavil za dvo-, oziroma triglasno petje. Delo se bo nadaljevalo. Prvi zvezek stane 1 K. Naročuje se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ranjeni, padli in ujeti.

Domobranski pešpolk štev. 26:

Mrtvo moštvo:

Arbeiter Alojzij, poddesetnik, Celje;
Cvahte Ignacij, korporal;
Dobrina Anton, pešec, Brežice;
Fidler Martin, pešec, Sv. Jurij ob juž. žel.;
Gosnjak Janez, pešec;
Klanček Anton, pešec, Ptuj; Kovačič Anton, pešec; Fr. Kriegel, pešec; Kukovič Franc, pešec; Kukovič Franc, Brežice;
Leben Janez, pešec; Leibner Alojzij, pešec, Slov. Bistrica;
Lorber Franc, pešec;
Major Janč, pešec; Meissner Ferdinand, pešec, Maribor.
Narot Henrik, pešec, Svetina; Novak Jakob, pešec;
Perko Rudolf, pešec, Radenci; Presker Martin, pešec;
Rep Jožef, pešec, Mala Nedelja; Rus Janez, korporal;
Sakošek Jožef, pešec, pešec; Sivka Jožef, poddesetnik;
Slatki Janez, pešec; Strmečki Franc, korporal; Srabonjak Jos., pešec, Ptuj;
Topolnik Franc, pešec, Sv. Jurij; Trantura Jurij, četovodja, Slov. Bistrica;
Veber Janez, pešec; Verstovšek Jožef, pešec;
Weingerl Anton, pešec; eeeeeee eeeeeee eeeeeee eeeeeee eeeeeee
Zerak Franc, poddesetnik; Zolnir Jožef, pešec, Maribor;
Zurman Simon, pešec, Sv. Peter na Medv. selu.

Pešpolk štev. 87:

Ujeto moštvo:

Ajlec Martin, nadomestni rezervist; Aleksič Franc, pešec;
Babič Blaž, pešec; Bele Tomaž, pešec; Bohove Franc, pešec;
Bosner Franc, pešec; Božak Martin, pešec, Bračun Franc, pešec;
Butolen Matija, pešec;
Cajlinger Franc, pešec; Cerjak Martin, pešec; Černelc Franc, narednik; Černelc Franc, pešec; Čerpinšek Franc, pešec;
Cecey Pavel, pešec; Čuček Anton, pešec;
Dobnik Franc, pešec; Dostal Jžef, pešec; Drogenik Avgust, pešec; Dvoršek Simon, pešec;
Fajdiga Anton, pešec; Fakin Matija, pešec; Ferč Mih., pešec; Ferlinc Franc, pešec; Fijacko Jožef, pešec;
Gabrec Stefan, pešec; Gabrovec Janez, pešec; Gašparič Filip, pešec; Geisler Vinko, pešec; Gerjovič Andrej, pešec; J. Glinšek, pešec; Gorjup Jožef, pešec; Gramola Emil, častniški sluga; Guček Anton, poddesetnik;
Hajnskec Ignacij, pešec; Horvat Lovro, pešec; Horvat F. I, pešec; Hvala Franc, pešec;
Ingolič Jernej, pešec; Ivančič Ignacij, korporal;
Jagodič Janez, častniški sluga; Jahn Leopold, pešec; Jakob Jernej, pešec; Jakob Matija, pešec; Jazbinšek Anton, pešec; Jazbinšek Franc, pešec; Jernej Jožef, pešec; Jezovšek J., pešec; Juršnik Franc, pešec;
Kac Janez, pešec; Kaderschawka Franc, poddesetnik; A. Kalinker, korporal; Kampuš Janez, pešec; Kešpret Franc, pešec; Kežman Marko, pešec; Kisal Jakob, pešec; Klančnik Bogomir, rezervist; Klančar Alojzij, pešec; Klobasa Peter, pešec; Kolar Anton, pešec; Kolarič Janez, pešec; Kolenc Anton, pešec; Kolmanič Vinko, pešec; Kopriva Leopold, pešec; Kopše Jožef, pešec; Kopše Rudolf, pešec; Kopničar Janez, pešec; Koren Jakob, pešec; Korent Ferdinand, pešec; Korent Janez, pešec; Korošec Franc, frajtar; Korun Filip, pešec; Korua Mihael, pešec; Kostanjevec Mihael, frajtar; Kovač Jožef, trobentač; Kovčič Janez, pešec; Koželj Andrej, pešec; Krainer Jožef, pešec; Krajnc Leopold, pešec; Krajnc Miha, pešec; Kralj Anton, pešec; Kramperšek Franc, pešec; Krenker Janez, pešec; Kreševič Martin, pešec; Kriska Tomaž, pešec; Kukov c Avgust, pešec; Kumer Ferdinand, pešec; Kunst Janez, pešec; Kurnik Blaž, pešec; Kuzner Jožef, pešec; Krajnc Anton, nadomestni rezervist;
Lah Franc, pešec; Lašič Franc, pešec; Lasnik Anton, pešec; Lasnik Mihael, pešec; Lenard Rudolf, pešec; Lešnik A. II, pešec; Lipotnik Jernej, pešec; Lipuš Jožef, pešec; Livk Franc, pešec; Lorber Janez, pešec; Lorenčič Janez, pešec; F. Lubej, pešec; Lukofnjak Franc, pešec; Lupšina Janez, pešec;

Listnica uredništva.

S v. Lenart v Slov. gor.: V tej obliki ne smemo priobčiti. Blagovoli nam fakt sporočiti, da sami izvolimo obliko.

Duhovnik

zdravih nog se sprejme čez poletje za persolviranje sv. maš. Stanovanje prosto, hrana v župnišču. Kje, pove upravništvo »Straže«.

Vabilo
k

občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Ljubnem
ki se bo vršil dne 10. junija 1915 v društveni pisarni.

S P O R E D:

1. Poročilo ravnateljstva in nadzorstva.
2. Pregled in odobrenje računskega zaključka za l. 1914 ter razdelitev čistega dobička.
3. Raznoterosti.

Ravnateljev namestnik: F. KOLENC.

Človek — hijena in pes — samaritan.

„Ostavske Listy.“ priobčujo to-le sličico z bojišča:

Vojak je ležal v blatu, razmočenem po krvi in dežju. Nad njim so šumele tanke veje brez, ki so jih razbile krogle. V tem brezovem gozdiču je še pred večerom divjal hud boj na bodala. Težko ranjeni vojak je čutil na svoji razgreti glavi neko neznosno breme in stresel je glavo, da bi stresel to breme z glave, a tedaj ga je prešinila strahovita bolečina, kakor bi ga prodril razžaren nož. Zastokal je in roke so se mu zakopale v krvavo, prijemajoče se blato. Tedaj se je breme zmanjšalo: mrtvečeva noga, ki mu je ležala na glavi, je zdrknila na tla. Vročina mu je stiskala grlo in bal se je vedno bolj, da bi se bolečine ne ponovile. Zato je rajši ležal mirno in je mislil le na to, da bi se ne premikal in si tako ne povečaval svojih muk. Zapuščati ga je začela zavest in končno jo je izgubil popolnoma. Strahovita bolečina pa ga je nenkrat prebudila iz omotice. Kakor bi se mu tišoč svedrov zavrtavalo v telo. In potem jih je začutil na levi rami. Ranjenec je hropel in škripal z zobmi. Nepremakljivo truplo se je začelo premikati. Vojak je zmaljal z glavo in stresel s sebe še drugo mrtvečev nogo. Obrnil je obraz na levo strani. Tu je zagledal nad seboj divje lice, nabreklo, z zmrazjenimi šopi las — človeška hijena. Lopov si je svetil z žepno svetiljko. Pokleknil je, pritisnil ranjenčeve rame k tlom in je z vso silo vlekel prstan z njegovega prsta. Zdelo se je, da mu zlomi prst. Strupen dih iz ust zločince je bril ranjencu v obraz. Vojak je zasikal kakor gač in uprl v lopova pogled poln brezmejnega sovraštva. V tem pa je s polja prinesel veter nekak šum. Lopov je ugasnil svetiljko, poskočil pokoncu in nastavljal ušesi. Ko se je ranjenec vzdignil nekoliko, je zagledal v žaru oddaljenega požarja kakor nekako premikajočo se senco. Zločinec je izginil v temi. Brezov gozdič je nalahno šumel. Naenkrat je začutil vojak, da se mu dotika čela nekaj hladnega, mehkega. Od čela je prihajalo dalje doli na obraz. Nad njim je stal pes, ki mu je lizal obraz. Na hrbtu je imel svetel pas in na njem ružeč križ. Pes je dvignil glavo in zalajal: hov, hov, hov! Povohal je še enkrat ranjenca, in kakor bi bil o nečem prepričan, je zopet zalajal: hov, hov, hov! In lajal je neprestano. Vojak je omedlel, ali ko se mu je zopet vrnila zavest, je že ležal na nosilih sredi sanitetnega oddelka, razsvetljenega z več svetilkami. Eden sanitetnih vojakov z omrtvelim pogledom je strogo zavrnil svojega tovariša, ki je bacnil psa, kateri se mu je stiskal k nogam. Ranjenčeve oči so se napolnile s solzami. Z nadčloveškim naporom si je potegnil prstan s prsta in ga dal revnemu sanitetnemu vojakcu, šepetaje: „To je za te ga psa!“ Ni mogel povedati več o stvari. Toda oni mož z omrtvelim pogledom je vzel ponudeni mu prstan ter zadovoljno pokimal v znamenje, da je razumel.

* **Sv. Oče Benedikt XV.** V slovenskem jeziku smo dozdaj pogrešali življenjepis novega papeža, čeprav so po njem vpraševali verniki in osobito kateheti za uporabo v šoli. Sedaj je v tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšel precej obširen življenjepis sv. Očeta Benedikta XV., katerega je priredilo za slovensko ljudstvo tudištvu „Slovenskega Gospodarja.“ Da se lahko knjižica zelo razširi, določila se ji je prav nizka cena 10 v za komad, koji znesek se blagovoli vposlati v poštinih znamkah. Življenjepis je pisan zelo mikavno in bo vsakega zadovoljil. Segajte po njem!

* **„Sv. Križev pot za vojni čas.“** Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

* **„Premišljevanja o božjem Srcu Jezusovem.“** Času primerna knjiga, ki jo je spisal o. Marijošil Holeček, frančiškan. Cena K 1.20 za broširan, K 2 za vezan izvod, po pošti 20 v več. Katoliški narodi vesoljnega sveta se oklepajo vedno tesneje božjega Srca Jezusovega. Tudi Slovenci smo se božjemu Srcu že pred leti posvetili; to posvetitev smo že mnogokrat obnovili; na posebno slovesen način se je pa zgodilo to letos, ko nam je prinesla vojska toliko žalosti in trpljenja in smo še močnejše začutili potrebo, da nam odpre to srce neusahljive zaklade svoje ljubezni in svojih dobrot. Kdor se bo utopil v prisrčna premišljevanja, ki jih podaja ta knjiga, bo našel v njih neusahljiv vir tolažbe in utehe. Ta dragocena knjiga naj se torej hitro razširi ter prinese mir in tolažbo v vse slovenske domove. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v vseh frančiškanskih samostanih ter v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **P. n. župane** opozarjamo, da se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru: Prošnje za dovoljenje klanja, oziroma prodaje govedi in prasic, kakor tudi Potrdila o podelitvi dovoljenja za klanja telet.

Drva suha, mehka ali pa tudi trda, in sicer 10 ali 12 meterskih sežnjev, kupi takoj tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Kdor jih ima, naj se oglasi!

* **Nemščina brez učitelja.** V založbi Katoliške Bukvarne v Ljubljani je izšla knjižica „Nemščina brez učitelja“, I. del, „Nemška slovnica za samouke.“ Cena mehkovezani knjigi 1 K 20 v, vezani pa 1 K 80 v. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

* **Velik slovenski zemljevid evropskih bojišč** se lahko naroča pri Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena K 2.40.

URE

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Hustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 3.50
Pristna srebrna ura	K 7.—
Original omega ura	K 24.—
Kuhinjska ura	K 10.—
Budilka niklasta	K 8.—
Poročni prstani	K 2.—
Srebrne verižice	K 2.—

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.

Sedlarska obrt
v večjem kraju na Sp. Štajerskem, dobro upejlana, se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji odda. Vpraša se v upravnistvu „Straže“.

Kupujem
seno, slamo, fižol, češplje in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah
Ant. Birkmaier
Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečistiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pisem na razpolago.

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarč .: Maribor, Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastoj.

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

== Pišite po cenik. ==

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** **Za gostilničarje:** Papirnatate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2.40
Sreb. verižice damske K 3.60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil
Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Hlapca
išče vinarska šola v Burgwaldu pri Mariboru. Plača po dogovoru. Vstop takoj.

Velika svota denarja
se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja:
Srečkovno zastopstvo 14, Ljubljana.

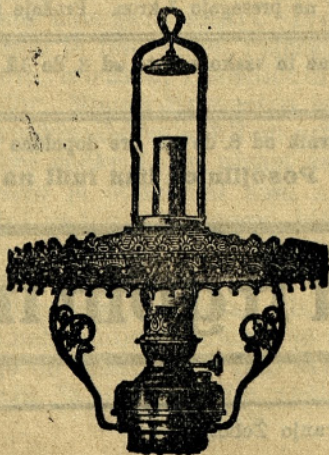
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: demačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špecerijem, blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!
Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobne. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na splošni počutek.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzjavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa v fiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vložniške urade: spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, depisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadrage in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprememnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta šte. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatlic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, skapulirji. — Štampilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

za vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 5%, od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevadignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisujejo glavnici ter kakor ta le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5%, do 6%, na vknjižbo in poročstvo po 6%, na menice po 6%, na zastave vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolгови pri drugih zavodih in zasebnih posojilnicah na sednjo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno stranka plača samo koleke.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).